

# Život Cirkvi

Ročník 19

42/2012



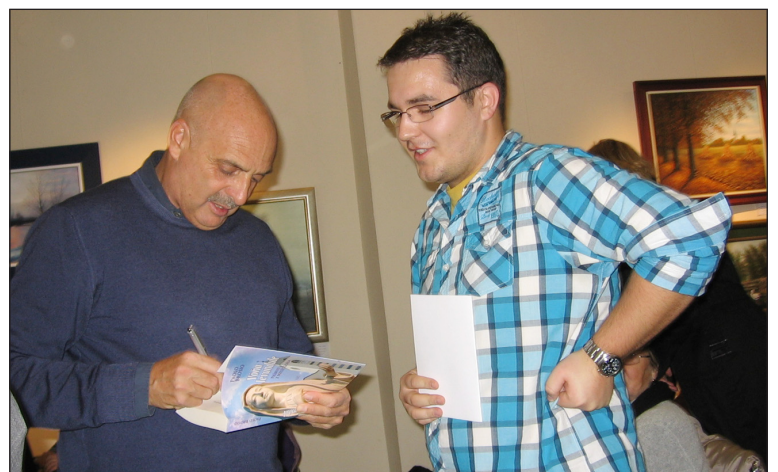
Odhalenie súsošia sv. Cyrila a Metoda v Trnave

str. 13



V Prahe zavřili proces blahorečenia štrnástich pražských mučeníkov

str. 9



Prezentácia a autogramiáda knihy Paola Brosia Vôňa levandule v Dome Quo Vadis v Bratislave

str. 17

## Múdrosti skryté v rozprávkach

Základnou ekonomickou literatúrou dnešných dní by mohla byť aj rozprávka „O troch grošoch“. Zanecháva totiž niekoľko jednoduchých, no zmysluplných pravidiel. Tento príbeh má nadčasový rozmer. Pripomeňme si v krátkosti jeho začiatok: Kopal raz jeden chudobný človek pri hradskej ceste priekopy. A neviem, ako sa stalo, ako nie, dosť na tom, že sám kráľ voľaraz šiel po tej ceste a opýtal sa chudobného človeka: „Povedz že mi ty, môj drahý, akú máš plácu na deň za túto ťažkú robotu?“ „Ha, najjasnejší kráľu, ja mám na deň tri groše.“ Zadivil sa kráľ nad tým a opýtal sa ho, ako môže z tých troch grošov vyžiť. „Jaj, vaša jasnosť, čoby len vyžiť, to by ešte bolo ľahko, ale ja z tých troch grošov prvý vraciam, druhý požičiavam a iba na tom treťom sám žijem.“

Hlavný hrdina ďalej tri groše vysvetľuje na životnom kolobehu a medzigeneračnej solidarite. Tie nechajme teraz bokom a pozrime sa na samotné groše. Sú tri. Jeden vracia, druhý požičia a z tretieho žije. Akú múdrosť tieto tri groše skrývajú?

### Prvý groš nás učí o schopnosti splácať požičané

Súčasnú reklamu hlásajú, že požičať si je dnes jednoduché. Zrejme to bude tak, požičať si je jednoduché. Menej hovoria o tom, aké komplikované je niekedy požičané splácať a že požičať si zodpovedne je požičať si len vtedy, ak to skutočne potrebujem a požičať si len toľko, koľko budem vedieť splatiť. Ako je na tom náš hlavný hrdina? Nezadlžil sa tak, aby splácal jeden a pol, dva groše alebo dokonca dva a pol groša z troch, ktoré zarobí. Spláca práve jeden groš, jednu tretinu zo svojho príjmu a nie viac. Pravidlo prvého groša teda znie: splátka pôžičky by nemala prekročiť tretinu príjmu.

### Druhý groš je o prioritách

Druhý groš hovorí o zodpovednom pozeraní do budúcnosti, o sporení, o neprejedení všetkého už dnes. Kopáč to mohol aj takto riešiť: „jój pane, ja druhý groš, a vlastne aj ten tretí, vezmem a žijem, užívam si neriadene života, no a keď sa mi niečo zvýši, tak to, čo sa mi zvýši, požičiam.“ Koľko grošov by mu na konci zostalo vieme presne vyčísliť všetci. Kľúčovou charakteristikou druhého groša teda je práve to, že je hneď druhý v poradí a nie až tretí, posledný. Druhý groš myslí na budúcnosť!

Škoda, že rozprávka nehovorí viac o našom kopáčovi. Nevie, akou perinou sa prikrýval, na akom aute jazdil a kam chodil na dovolenku. Keďže tretí groš je silne previazaný na prvé dva groše a umožňuje, aby existovali, vieme si predstaviť aj chýbajúce opisné charakteristiky kopáča. Perina, auto a prípadne dovolenka boli u kopáča len také, aké si sám mohol dovoliť.

### Tretí groš hovorí o zodpovednej súčasnej spotrebe

Tri groše sa vzťahujú na jednotlivcov ale aj vlády jednotlivých štátov. A tu je skrytá ešte posledná malá múdrosť z tohto príbehu. Kráľ analyzuje príčiny krízy na kráľovskom dvore pred múdrou kopáčom slovami: „Vidíš, môj drahý, ja mám doma dvanásť radcov, a čím väčšiu plácu im dávam, tým väčšími sa mi ponosujú, že nemajú z čoho žiť a troviť.“ A následne kráľ prijíma riešenie. Nahrádza svojich mňajúcich úradníkov zodpovedným a múdrou kopáčom. Žeby recept aj na dnešnú krízu? Len pre zaujímavosť, rozprávka končí slovami: „Neprišli tí viacej kráľa o plácu unúvať.“

RV, Jozef Kozák, člen CEBSI

## Zmeny v kanonizačnej liturgii

V rámci širšej revízie a zjednodušovania pápežských ceremónii sa pripravujú niektoré novinky pre kanonizačnú liturgiu, ktorú bude sláviť Benedikt XVI. túto nedeľu na Námestí sv. Petra vo Vatikáne. Práve prvé kanonizácie budú prebiehať v revidovanej verzii rituálu. Zmeny priblížil pre vatikánsky denník L'Osservatore Romano pápežský ceremonár Mons. Guido Marini.

„Kanonizačný obrad prebehne pred začiatkom svätej omše, podobne ako tomu bolo už s obradom Ressurexit na Veľkonočnú nedeľu či s minulým kardinálskym konzistoriom a odovzdaním pálií arcibiskupom metropolitom. Má to tak byť preto, aby eucharistická slávnosť nenarušovala prvky, ktoré jej nie sú v úzkom zmysle vlastné, a aby sa tak zachovala vnútorná jednota, ako to žiada koncilová konštitúcia o liturgii Sacrosanctum concilium,“ vysvetľuje Mons. Marini.

Ďalším z nových prvkov obradov svätorečenia bude tzv. trojitá petitio, totiž prosba, v ktorej sa prefekt Kongregácie pre kauzy svätých obráti na Svätého Otca

so žiadosťou, aby kanonizácia mohla pokračovať. Ako odpoveď na ňu sa vracia - i keď v novej forme - trojitá modlitba, v ktorej pápež prosí o Božiu pomoc pri tomto dôležitom akte. Po druhej žiadosti vyzýva Ducha Svätého a spoločenstvo spieva Veni creator. Podobne ako tomu bolo do roku 1969 bude potom prinesenie relikvií nových svätcov a ich uctenie bude sprevádzať spev Te Deum.

Zjednodušenie obradu, aby zažiarila koncilom požadovaná „vznešená jednoduchosť“, sa prejaví napríklad v tom, že litánie k svätým budú sprevádzať už začiatkový liturgický spievod. Vypustené bude prečítanie životopisov nových svätých - ako je zvykom - pápež ich biografii spomína v homílii. Upúšťa sa tiež od osobného pozdravu pápeža zo strany postulátorov. Príležitosť k stretnutiu so Svätým Otcom dostanú po skončení svätej omše v sakristii Vatikánskej baziliky, vysvetlil pre denník L'Osservatore Romano pápežský ceremonár Mons. Guido Marini.

RV CZ

## Benedikt XVI. pred Anjel Pána: Bohatí sú povolaní vstúpiť do logiky daru

Vatikán 14. októbra (RV) - Za veľmi príjemného jesenného počasia sa na Námestí sv. Petra vo Vatikáne zišlo ako každú nedeľu niekoľko tisíc pútnikov, aby sa spolu so Svätým Ocom pomodlili populárnejšiu modlitbu Anjel Pána. Vo svojom príhovore Benedikt XV. pred samotnou modlitbou upriamil pozornosť na otázku materiálneho bohatstva.

Drahí bratia a sestry, hlavnou témou evanjelia dnešnej nedele (Mk 10,17-30) je bohatstvo. Ježiš učí, že pre bohatého človeka je veľmi ťažké vstúpiť do Božieho kráľovstva, ale nie je to vylúčené. Boh si totiž môže získať srdce osoby, čo vlastní mnoho majetku a podnieť ju k spolupatričnosti a podeleniu sa s núdzovými a chudobnými, a tak vstúpiť do logiky daru. Takýmto spôsobom nastúpi na cestu Ježiša Krista, ktorý – ako píše apoštol Pavol – „hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou obohatili“ (2 Kor 8,9).

Ako sa to v evanjeliách často spomína, všetko sa začína odohrávať od istého stretnutia: Tentoraz stretnutia Ježiša s človekom, ktorý „mal veľký majetok“ (Mk 10,22). Tento človek od mladosti verne zachovával všetky prikázania Božieho zákona, ale zatiaľ nenašiel cestu pravého šťastia. Preto sa pýta Ježiša, čo má robiť, aby „obsiahol večný život“ (v.17). Na jednej strane sa cíti priťahovaný – tak ako všetci – plnosťou života; na strane druhej, tým, že si zvykol spoliehať sa na svoje bohatstvo, myslí si, že i večný život sa dá akýmsi spôsobom „získať“, možno dodržiavaním nejakého špeciálneho prikázania. Ježiš chápe hlbokú túžbu tohto človeka a, ako spomína evanjelista, pozerá naňho

pohľadom plným lásky, Božím pohľadom (por. v. 21). Ježiš však pozná i najslabšiu stránku toho človeka: je ňou naviazanosť na mnohé dobré a preto mu navrhuje, aby všetko rozdal chudobným. Tak bude jeho poklad – a tak i jeho srdce – už nie na zemi, ale v nebi, a dodáva: „Príď a nasleduj ma!“ (v.22). Ten človek však, namiesto radostného prijatia Ježišovho pozvania, odchádza smutný (por. v. 23), pretože sa nedokáže odtrhnúť od svojho bohatstva, ktoré ho nikdy nemôže obdarovať šťastím a večným životom.

Pri tejto príležitosti Ježiš učí svojich apoštolov aj nás: „Ako ťažko vojdú do Božieho kráľovstva tí, čo majú majetky!“ (v. 23). Apoštoli zostali po týchto slovách v rozpakoch; a ešte viac, keď Ježiš dodal: „Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva“. A vidiac ich zarazených, povedal: „Ľuďom je to nemožné, ale Bohu nie. Lebo Bohu je všetko možné“ (por. vv. 24-27). Svätý Klement Alexandrijský to komentuje takto: „Podobenstvo učí bohatých, aby nezanedbávali úsilie o svoju spásu, akoby už mali byť zatrateními, ani nemajú hodiť do mora svoje bohatstvo, ani ho zavrhnúť ako vec nepriateľskú voči životu, ale majú sa naučiť akým spôsobom bohatstvo používať a život získať“ (Quale ricco si salverà?, 27, 1-2). Dejiny Cirkvi sú plné príkladov bohatých, ktorí užívali svoje bohatstvo evanjeliovým spôsobom a dosiahli i svätosť. Spomeňme len sv. Františka, sv. Alžbetu Uhorskú či sv. Karla Boromejského. Panna Mária, Sídlo Múdrosti, nech nám pomáha s radosťou prijať Ježišovo pozvanie, aby sme mohli vstúpiť do plnosti života.

-aj-/ snímka RV



## Benedikt XVI. začal nový cyklus katechéz k Roku viery

Vatikán 17. októbra (RV) - Škola Roku viery – aj takto možno nazvať katechézy, prostredníctvom ktorých sa bude Benedikt XVI. prihovárať veriacim počas generálnych audiencií v najbližšom období. Práve „viera“ a „radosť z nej“ sa tak stali ústrednou témou tej, ktorú predniesol v stredu na Námestí sv. Petra.

Drahí bratia a sestry, dnes by som chcel uviesť nový cyklus katechéz, ktorého centrálnym bodom bude Rok viery. Ten sme práve začali a dočasne ním prerušíme cyklus venovaný škole modlitby. Apoštolským listom Porta Fidei (Brána viery) som uviedol tento osobitný rok zameraný na to, aby sme v Cirkvi obnovili entuziazmus viery v Ježiša

Krista, jediného Spasiteľa sveta, aby znovu ožila radosť z kráčania po ceste, ktorú nám on sám ukázal a aby sme konkrétnym spôsobom dokázali svedčiť o premieňajúcej sile viery.

Päťdesiate výročie otvorenia Druhého vatikánskeho koncilu je vynikajúcou príležitosťou na návrat k Bohu, na prehĺbenie viery a nadobudnutie väčšej odvahy pre jej prežívanie, na posilnenie nášho vzťahu k Cirkvi, „učiteľke ľudstva“, ktorá nás prostredníctvom Slova, slávenia sviatostí a konania skutkov dobročinnnej lásky vedie k stretnutiu a spoznaniu Krista, pravého Boha a pravého človeka. Nie je to len stretnutie s myšlienkou alebo životným programom: je to stretnutie so živou osobou,

ktorá nás hlboko premieňa a odhaľuje nám našu skutočnú identitu – identitu Božích detí. Stretnutie s Kristom obnovuje naše ľudské vzťahy a každý deň ich privádza k väčšej solidarite a bratstvu – a to na základe logiky lásky. Mať vieru v Pána nie je niečím, čo sa dotýka len našej inteligencie, oblasti intelektuálneho poznania: je to zmena, ktorá sa týka celého života, nás samých: ovplyvňuje city, srdce, inteligenciu, vôľu, telesnosť, emócie, ľudské vzťahy. Viera naozaj mení všetko v nás i pre nás. Jasne nám odhaľuje budúcnosť, pravdu o našom povolaní v rámci ľudských dejín, zmysel života, chuť toho, že sme pútnici na ceste k nebeskej vlasti.

No ale – pýtame sa – je viera naozaj premieňajúcou silou nášho života, môjho života? Alebo je to len jeden z prvkov, ktoré sú súčasťou našej existencie, avšak bez toho, aby sa jej rozhodujúcim spôsobom dotýkali a ovplyvňovali ju? V katechézach tohto roku by sme chceli posilniť alebo znovu objaviť radosť z viery; pochopiť, že viera nie je čímsi cudzím, odrhnutým od konkrétneho života – ale práve naopak, že je pre život dušou. Viera v Boha, ktorý je Láska a ktorý sa človeku priblížil tým, že vzal na seba telo a daroval sa na kríži, aby nás zachránil a znovu nám otvoril brány neba – táto viera nám jasným spôsobom ukazuje, že len v láske možno objaviť plnosť človeka. Dnes je veľmi potrebné to zdôrazňovať, pretože kultúrne premeny nám prinášajú rozličné formy barbarstva, ktoré sa ukrývajú pod rúškom „výdobytkov civilizácie“: viera nám potvrdzuje, že skutočnú ľudskosť možno nájsť jedine na takých miestach, v takých gestách, časoch a formách, pri ktorých je človek vedený láskou pochádzajúcou od Boha, pri ktorých sa prejavuje ako dar, žije vo vzťahoch plných lásky, súcitu, pozornosti a nezištnej služby pre druhého. Kde je panovačnosť, túžba po majetku, využívanie druhého a kupčenie s ním založené na vlastnom egoizme, kde vládne arogancia ľudského „ja“ uzavretého do seba samého, tam človek zostáva ochudobnený, zdegradovaný a zdeformovaný. Kresťanská viera, ktorá je činná v láske a silná v nádeji, neobmedzuje, ale humanizuje život, ba robí ho naplno ľudským.

Viera je prijatím tohto odkazu, ktorý premieňa náš život; je prijatím zjavenia Boha, ktorý nám dáva spoznať kto je, ako koná a aké má s nami plány. Zaiste, Božie tajomstvo bude vždy prevyšovať naše koncepty a naše chápanie, naše obrady i naše modlitby. Na druhej strane, Boh sa nám prostredníctvom zjavenia dáva spoznať, rozpráva nám o sebe samom, robí sa dostupným. A my sa tak stávame schopnými počúvať jeho slovo a prijímať jeho pravdu. Toto je teda obdivuhodný zázrak viery: Boh vo svojej láske v nás prostredníctvom Ducha Svätého vytvára podmienky na to, aby sme dokázali porozumieť jeho Slovu. Boh sám – vo svojom rozhodnutí ukázať sa nám, vstúpiť do kontaktu s nami, sprítomniť sa v našich dejinách – nás robí schopnými počúvať a prijímať ho. Svätý Pavol o tom hovorí s radosťou a uznaním: „Preto aj my neprestajne vzdávame vďaka Bohu za to, že keď ste od nás prijali Božie slovo, ktoré sme hlásali, neprijali ste ho ako ľudské slovo, ale – aké naozaj je – ako Božie slovo; a ono pôsobí vo vás veriacich“ (1 Sol 2,13).

Boh sa prostredníctvom slov a skutkov zjavoval v dlhej histórii priateľstva s človekom – a táto história vyvrcholila vo Vtelení Božieho Syna a v tajomstve jeho Smrti a Zmŕtvychvstania. Boh sa nielenže zjavil v histórii jedného národa, nielenže hovoril prostredníctvom prorokov, ale aj zostúpil zo svojho Neba, aby vstúpil do ľudského sveta ako človek – aby sme ho mohli stretnúť a počúvať. A z Jeruzalema sa ohlasovanie Evanjelia spásy rozšírilo až do končín zeme. Cirkev zrodená z Kristovho boku sa stala nositeľkou novej, pevnej nádeje: je ňou Ježiš z Nazareta, ukrižovaný a vzkriesený Spasiteľ sveta, ktorý sedí po pravici Otca a je sudcom živých i mŕtvych. Toto je kerygma, centrálna a strhujúca ohlasovanie viery. Avšak od samotných začiatkov je tu problém „pravidiel viery“ – čiže problém vernosti pravde evanjelia, v ktorej majú veriaci zostať pevne zakorenení, vernosti spásonosnej pravde o Bohu a o človeku, ktorú treba uchovať a odovzdať ďalej. Svätý Pavol píše: „Prostredníctvom neho (evanjelia) dosahujete spásu, ak sa ho držíte tak, ako som vám ho hlásal, ibaže by ste boli nadarmo uverili.“ (1 Kor 15,2).

Kde však nachádzame základnú formulu viery? Kde nachádzame pravdy, ktoré nám boli verne odovzdané a majú byť svetlom pre náš každodenný život? Odpoveď je jednoduchá: v Kréde, vo vyznaní viery alebo v takzvanom „Symbole“ viery sa spájame s pôvodnou udalosťou osoby a histórie Ježiša z Nazaretu. Tu sa konkretizuje to, čo Apoštol národov povedal kresťanom z Korintu: „Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem; že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený“ (1 Kor 15,3).

Aj dnes potrebujeme, aby sa Krédo stalo lepšie známym, viac pochopeným a intenzívnejšie premodleným. Najdôležitejšie je, aby sa Krédo stalo takpovediac „uznaným“. Poznanie môže byť čisto intelektuálnou operáciou, kým „uznanie“ chce naznačiť nevyhnutnosť objaviť hlboké puto medzi pravdami, ktoré vyznávame v Kréde a medzi našou každodennou existenciou, aby sa tieto pravdy skutočne a konkrétne – tak ako tomu vždy bolo – stávali svetlom pre kroky nášho života, vodu, ktorá zvlažuje popáleniny získané pri putovaní, životom, ktorý víťazí nad púšťou každodennosti. V Kréde je priam zaštepovaný morálny život kresťana, ktorý práve v ňom nachádza svoj základ a zmysel.

Nie náhodou si blahoslavený Ján Pavol II. želal, aby bol Katechizmus Katolíckej Cirkvi, ktorý je normou pre vyučovanie viery a istým prameňom katechézy, založený na Kréde. Išlo o potvrdenie a zachovanie centrálného jadra právd viery, pri ktorom je potrebné, aby sa jeho jazykové vyjadrenie stalo viac pochopiteľným pre ľudí súčasnej doby, pre nás. Povinnosťou Cirkvi je odovzdať vieru, komunikovať Evanjelium tak, aby sa kresťanské pravdy stali svetlom pre nové zmeny kultúry, aby kresťania boli schopní obhájiť nádej, ktorú v sebe majú (porov. 1 Pt 3, 14). Dnes žijeme v spoločnosti, ktorá sa veľmi zmenila – aj vzhľadom na nedávnu minulosť – a je neustále v pohybe, stále sa mení. Procesy

sekularizácie a rozšírenia nihilistickej mentality, v ktorej je všetko relatívne, silne poznačili mentalitu celej spoločnosti. Život je často prežívaný len povrchno, bez jasných ideálov a pevných nádejí, uprostred provizórnych, nestálych rodinných a spoločenských vzťahov. Nové generácie nie sú vedené k hľadaniu pravdy a hlbšieho zmyslu ľudskej existencie, ktorá presahuje hmatateľný svet, k stabilite citov, či k dôvere. Práve naopak, relativizmus nás vedie k tomu, aby sme sa zriekli pevných bodov. Nedôverčivosť a prelietavosť potom spôsobujú škody v ľudských vzťahoch a život sa žije v rámci experimentov, ktoré trvajú len krátko, bez prijatia zodpovednosti. Ak sa zdá, že individualizmus a relativizmus ovládajú ducha mnohých našich súčasníkov, možno povedať, že ani veriaci ľudia nie sú celkom imúnni pred týmito nebezpečenstvami, s ktorými sa stretávame aj pri odovzdávaní viery. Prieskum, ktorý sa robil na všetkých kontinentoch pred slávením Synody biskupov o Novej evanjelizácii, zvýraznil niektoré z nich: viera žitá pasívnym a privátnym spôsobom, odmietanie vzdelávania vo viere, vytváranie priepasti medzi životom a vierou.

Kresťan často nepozná ani len centrálnu jadro vlastnej Katolíckej viery, Kréda – a necháva tak otvorený priestor synkretizmu a náboženskému relativizmu – bez toho, aby si vyjasnil pravdy, ktoré treba veriť a ozrejmil spásanosnú jedinečnosť kresťanstva. Dnes veľmi zblízka čelíme riziku budovania viery podľa princípu „urob-si-sám“. Treba sa nám vrátiť k Bohu, k Bohu Ježiša Krista, musíme znovu objaviť odkaz evanjelia, a pomôcť mu, aby hlbšie vstúpil do našich svedomí a do nášho každodenného života.

V katechézach tohto Roka viery by som chcel ponúknuť prostriedok pri uskutočňovaní tohto cieľa, aby sme znovu prebrali a prehĺbili centrálnu pravdu viery týkajúcu sa Boha, človeka a Cirkvi, celej spoločenskej a kozmickej reality – premýšľajúc nad vyjadreniami Kréda. A chcel by som, aby bolo jasné, že tieto obsahy a pravdy viery sú priamo spojené s našim životom; vyžadujú si obrátenie, ktoré umožní zrod nového spôsobu viery v Boha (*fides qua*). Spoznávanie Boha, stretávanie s ním, prehĺbovanie čít jeho tváre – to všetko mení náš život – pretože práve takto vstupujeme do hlbokých dynamizmov ľudskeho bytia.

Nech nám púť, na ktorú sa tento rok vydávame, napomôže vyrásť vo viere a v láske Kristovej, aby sme sa v našich každodenných rozhodnutiach a skutkoch naučili žiť dobrý a pekný život podľa evanjelia.

Benedikt XVI. pozdravil vo viacerých jazykoch pútnikov zhromaždených na Námestí sv. Petra. Slovákom sa prihovoral nasledovne: „Srdečne pozdravujem slovenských pútnikov, osobitne z farnosti Ždiar. Bratia a sestry, posvätný ruženec je pre nás veľkou školou modlitby. Nech vaša púť v mesiaci októbri vám pomôže odкрыť krásu tejto modlitby, takej jednoduchej, hlbkej a účinnej. S týmto želaním žehnám vás i vašich drahých. Pochválený buď Ježiš Kristus!“ **Preložil: Martin Kramara**

## Posolstvo Svätého Otca organizácii OSN pre výživu

*Vatikán 16. októbra (RV)* - Pri príležitosti Svetového dňa výživy zaslal Benedikt XVI. posolstvo generálnemu riaditeľovi Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) Josému Grazianovi da Silvovi. Vychádzal z tohtoročnej témy svetového dňa *Poľnohospodárske družstvá živia svet*. Ako zdôraznil, „nejde iba o podporu družstiev ako vyjadrenie inej formy ekonomickej a sociálnej organizácie, ale o ich uznanie za skutočný nástroj medzinárodnej činnosti. (...) Chrániť pred hladom – pokračuje Svätý Otec – v skutočnosti znamená byť si vedomí toho, že aktivita inštitúcií a podpora pracujúcich mužov a žien môžu dosiahnuť želané výsledky iba prostredníctvom takej činnosti a inštitúcií, ktoré sú inšpirované solidárnosťou a nasmerované k spolupráci“.

Družstvá sú podľa Benedikta XVI. vyjadrením hlbkej ľudskej túžby po združovaní sa s inými, aby spoločne dosiahli nové úspechy v sociálnom, ekonomickom kultúrnom a náboženskom prostredí. „Družstvá, dávajúc náležitú prioritu ľudskej dimenzii, môžu prekonať výlučne technický profil poľnohospodárskej práce, prehodnotiť centrálnosť ekonomickej aktivity, a takto môžu primeraným spôsobom odpovedať na skutočné miestne potreby.“ Označil ich za alternatívu štátnym a medzinárodným organizáciám, ktorých jediným kritériom je zisk, ochrana obchodu a používanie poľnohospodárskych plodín na iné účely ako pre potravinársku oblasť. Zdôrazňuje tiež, že dobre organizované družstvá môžu zabrániť špekuláciám v rozličných formách, ktoré nútia ľudí mnohých regiónov opustiť svoje pozemky z dôvodu, že ako jednotlivci nemôžu dosiahnuť rešpektovanie svojich práv.

„Katolícka cirkev – pokračuje Svätý Otec – doceňuje aj prácu a družstevné podniky ako spôsoby prežívania jednoty a solidárnosti, ktoré sú schopné prekonať rozdiely a nakoniec aj sociálne konflikty medzi osobami a rozličnými skupinami. Z tohto dôvodu vo svojom učení a činnosťou vždy podporovala modely družstiev, pretože je presvedčená, že ich aktivita sa neobmedzuje iba na ekonomickú dimenziu, ale podporuje ľudský, sociálny, kultúrny a morálny rast tých, ktorí sú ich súčasťou, alebo tých ľudí, kde tieto družstvá pôsobia.“ Vyjadruje tiež, že družstvá sú konkrétnym prejavom subsidiarity, ktorá je podľa sociálnej náuky Cirkvi základným kameňom správneho vzťahu medzi osobou, spoločnosťou a inštitúciami. V závere svojho posolstva Benedikt XVI. poukázal na to, že pozitívny význam družstiev v službe človeku a spoločnému dobru by mal byť výzvou pre národné a medzinárodné vládne inštitúcie, aby prijali nevyhnutné právne predpisy a financovanie, aby sa družstvá v poľnohospodárskych oblastiach stali efektívnymi nástrojmi poľnohospodárskej výroby, potravinového zabezpečenia, sociálnych zmien a zlepšenia životných podmienok. **-js-**

## Gabriele sa neodvolá proti súdnemu rozhodnutiu

Vatikán 13. októbra (TK KBS/RV CZ) - Obhajkyňa bývalého pápežského komorníka Paola Gabrieleho Cristiana Arruová v piatok potvrdila, že sa nebude odvolávať proti trestu vynesenému minulú sobotu. Gabriele bol vatikánskym súdom odsúdeným na 18 mesiacov väzenia za krádež dôverných listín. Doteraz je v domácom väzení, avšak na výkon trestu by mal nastúpiť v talianskej väznici. Ako však už skôr pripustil hovorca Svätej stolice P. Federico Lombardi, je vysoko pravdepodobné, že mu Benedikt XVI. udelí milosť.

Zdroj: RV CZ

## Pápež zvolal všetkých svojich veľvyslancov do Ríma

Vatikán 17. októbra (TK KBS) - Benedikt XVI. zvolal všetkých nuncií vo svete do Vatikánu na stretnutie, ktoré bude „reflexiou“ nad významom a funkciou diplomatických vyslancov Svätej stolice. Počas včerajšieho príspevku v synodálnej aule to oznámil štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone. Stretnutie, ktoré sa uskutoční v júni budúceho roku, je druhé svojho druhu, keďže Ján Pavol II. zvolal podobné v roku 2000.

„Nepochybne“ – povedal kardinál Bertone 262 biskupom zhromaždeným vo Vatikáne – „služba pápežských veľvyslancov je v dejinách stále prítomná, kráča spolu s Cirkvou a potrebuje stálu obnovu a zlepšovanie, aby bola na úrovni, ktorú si vyžaduje súčasná doba. Z tohto dôvodu sa Svätý Otec rozhodol zvolať do Ríma všetkých nuncií, apoštolských delegátov a stálych pozorovateľov na stretnutie reflexií...“

-js-

## Benedikt XVI. sa stretol s ruským pravoslávny metropolitom

Vatikán/Moskva 19. októbra (TK KBS/RV CZ) - Benedikt XVI. sa v utorok popoludní zišiel s ruským pravoslávny metropolitom Hilarionom, ktorý je zástupcom moskovského patriarchátu pre zahraničné vzťahy a vo Vatikáne sa zúčastňuje na biskupskej

synode. Informoval o tom moskovský patriarchát na svojich internetových stránkach. Stredajšie tlačové vyhlásenie ruskej pravoslávnej cirkvi približuje obsah rozhovoru, ktorý sa týkal širokého spektra rôznych tém. „Išlo tiež o profanáciu posvätných miest kresťanského kultu v rôznych krajinách - čítame vo vyhlásení - najmä o aktoch vandalstva, ku ktorým došlo v moskovskej katedrále Krista Spasiteľa. Benedikt XVI. vyjadril svoju solidaritu s ruskou pravoslávnu cirkvou v tejto otázke i prekvapenie nad reakciou niektorých spoločenských prostriedkov na túto udalosť,“ uzatvára túto tému vyhlásenie moskovského patriarchátu.

K tejto otázke sa vyjadrilo i predsedníctvo Rady Európskych biskupských konferencií (CCEE), ktoré v liste adresovanom metropolitovi Hilarionovi, „odmieta poňatie, podľa ktorého štvavé akty, zneužívajúce náboženstvo za účelom provokácie, sú výrazom slobody umenia a umeleckého vyjadrenia, pretože narušajú náboženský zmier a podnecujú nevraživosť voči náboženstvu vo verejnom živote“.

RV CZ

## Svätý Otec rozhodol o vyslaní oficiálnej delegácie do Sýrie

Vatikán 16. októbra (TK KBS) - V najbližších dňoch odcestuje do sýrskeho Damasku delegácia biskupskej synody. O rozhodnutí Svätého Otca informoval počas utorkovej popoludňajšej generálnej kongregácie štátny sekretár Tarcisio Bertone. Ako zdôraznil, cieľom návštevy je vyjadriť „bratskú solidarnosť“ Svätého Otca a celej Cirkvi sýrske mu ľudu „prostredníctvom odovzdania zbierky, na ktorú prispeli synodálni otcovia a Svätá Stolice“, ako aj vyjadrením duchovnej blízkosti „naším kresťanským bratom a sestram“. Zároveň chce povzbudiť zodpovedných k hľadaniu takej vzájomnej dohody, ktorá bude rešpektovať práva a povinnosti všetkých, s osobitným dôrazom na to, čo predpokladá humanitárne právo. „Nemôžeme byť iba jednoducho pozorovateľmi tragédie, ktorá sa deje v Sýrii, ako to potvrdili aj synodálni otcovia vo svojich príspevkoch“ uviedol štátny sekretár.

Delegáciu tvoria: kardinál Laurent Mosengwo Pansinya, kinshaský arcibiskup; kardinál Jean-Louis Tauran, predseda Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg; kardinál Timothy Dolan, newyorský arcibiskup; Mons. Fabio Suescun Mutis, Vojenský ordinár v Kolumbii; Mons. Joseph Nguyen Nang, phat-diemský biskup. Medzi členmi delegácie budú aj Mons. Dominique Mamberti, sekretár štátneho sekretariátu pre vzťahy so štátmi a Mons. Alberto Ortega, oficiál štátneho sekretariátu.

-js-

## Benedikt XVI. hovorí o dvoch dušiach Európy

Zvony Európy (Bells of Europe) - tak sa nazýva film, ktorý vyrobilo Vatikánske televízne centrum v spolupráci s ďalšími inštitúciami a ktorý mal 15. októbra premiéru v synodálnej aule. Film ponúka pohľad na vieru v Európe, vzťahy medzi kresťanstvom, európskou kultúrou a budúcnosťou kontinentu, a to aj prostredníctvom viacerých rozhovorov s hlavnými náboženskými kresťanskými predstaviteľmi vrátane interview s Benediktom XVI., ekumenickým patriarchom Bartolomejom I., moskovským patriarchom Kirillom, canterburským arcibiskupom Rowanom Williamsom a s ďalšími osobnosťami z politickej a kultúrnej oblasti. Osobitný charakter dáva dokumentu aj zvuk zvonov z rôznych častí kontinentu a hudba známeho estónskeho skladateľa Arva Pärta.

Svätý Otec predstavuje v rozhovore svoj antropologický pohľad na „človeka, v ktorom prebýva Božia láska“. Znovuobjavenie ľudskej tváre, hodnôt evanjelia, hlbokých koreňov Európy sú podľa neho dôvodom veľkej nádeje nielen pre európsky kontinent. Pri tomto pohľade vychádza z presvedčenia, že „túžba po Bohu, hľadanie Boha je hlboko zapísané v každej ľudskej duši a nemôže sa vytrátiť“. Samozrejme, na určitú dobu môžeme zabudnúť na Boha, odsunúť ho stranou, zaujímať sa o iné veci, ale Boh nikdy nezmizne. Je jednoducho pravdivé, čo hovorí sv. Augustín, že my ľudia sme nespokojní dovtedy, kým neobjavíme Boha. Tento nepokoj existuje aj dnes.“ Veľkú nádej podľa neho predstavuje skutočnosť, že Evanjelium Ježiša Krista, viera v Krista, je pravdivá a „pravda nikdy nezostarne“. Ako hovorí „ideológie majú spočítaný čas. Zdajú sa silné, neodolateľné, ale po určitom období sa opotrebojú, nemajú viac silu, pretože im chýba hlboká pravda. Naopak, Evanjelium je pravda, a preto sa nikdy neopotrebuje“. Je preto presvedčený, že je tu „nová jar kresťanstva“. S problémom nepokoja podľa neho musí aj naďalej bojovať predovšetkým mladá generácia, ktorá však môže nanovo objaviť krásu kresťanstva. Benedikt XVI. už niekoľkokrát vyjadril myšlienku, že Európa mala a doteraz má kultúrny vplyv na celé ľudstvo. K tejto téme sa vracia aj v spomínanom dokumente, keď uvádza: „Je evidentné, že Európa má aj dnes vo svete veľkú váhu, ako ekonomickú, tak aj kultúrnu a intelektuálnu. A v súvislosti s touto váhou, má aj veľkú zodpovednosť. Európa však musí ešte objaviť svoju plnú identitu, aby mohla hovoriť a konať v súlade s touto svojou zodpovednosťou.“

Problém v tomto smere podľa neho nepredstavujú národnostné rozdiely, keďže práve ich rozličnosť „dáva zrod veľkej symfónii kultúr“, a teda sú v základe „spoločnou kultúrou“. Problém spočíva v tom, že Európa má dnes akoby dve duše: abstraktnú, prehistorickú, ktorá by chcela dominovať všetkým kultúram, chce sa vymaniť z tradícií a samotnej histórie a tú, ktorú „možno nazvať kresťanskou, ktorá je otvorená všetkému, čo je rozumné“.

Dopomôcť k ich jednote, k návratu ku kresťanským koreňom Európy, vybudovanej na veľkých hodnotách a vízií kresťanskej viery by mohol ekumenický dialóg medzi katolíckou, pravoslávnu a protestantskou cirkvou, v ktorom „by duše mohli nájsť spoločné smerovanie“, uvádza Benedikt XVI. RV SK / RV CZ

## Z účastníkov synody tvoria necelú stovku odborníci a laici

Vatikán 17. októbra (TK KBS/RV CZ) - Zo štyristo účastníkov prebiehajúcej biskupskej synody o novej evanjelizácii tvoria necelú stovku odborníci a laici - muži a ženy angažovaní v Cirkvi. O ženách a ich úlohách hovorila pre Vatikánsky rozhlas jedna z poslucháčiek synody Chantal Le Riqueová: „Príliš veľa ľudí nemá žiadnu nádej a to je dramatické. Ako laici sa snažíme druhému človeku pomôcť, aby pochopil, že život má nejakú cenu, že nesmeruje do ničoty. Okrem toho tiež my - veriaci - môžeme veľa dostať od ľudí vo viere vzdialených. Ich otázky hovoria i k nám kresťanom. Plne sa zverujeme Bohu, aby On zasahoval do dejín.“

Laické služobnice apoštolátu rozprávajú z biskupovho poverenia, hoci sa Chantal Le Riqueová neobáva odmietnutia z pozície francúzskeho sekularizmu. Väčšina ľudí sa totiž nezaobera laicitou štátu, ale skôr rieši konkrétne, hocikedy ťažké, životné situácie. V našom povolaní zachovávame diskretnosť - ľudia nevedia, že som poverená apoštolátom, ale samozrejme vedia, že som kresťanka. S tým nemajú problémy, pretože každý predsa môže mať nejaký názor na život. Na tejto úrovni ma teda akceptujú - samozrejme odtiaľ k prijatiu evanjelia je ešte veľmi ďaleko. Avšak ľudia často prichádzajú, aby sa nám zverili so svojím - často dlhoročným a nevyriešeným - utrpením. Môžeme tak hovoriť o nádeji, ktorá vychádza z našej viery. Odovzdávanie evanjelia samozrejme nemôže prebiehať improvizovane, zdôrazňuje Chantal Le Riqueová.

Katolícki laici sa musia vzdelávať, počínajúc dokumentmi II. vatikánskeho koncilu. V nich je skutočne všetko, dodáva. Nezastiera však ďalšiu obťažnosť: ľudia neprijímajú posolstvo Cirkvi, pretože ju vnímajú autoritársky. A Francúzi sa odjakživa autoritám bránia, podotýka laická audítorka synody. Ľudia nechápu, ako by sa ich toto posolstvo života mohlo dotknúť. Ale práve preto sa za takýmto ľuďmi musí Cirkev vydať, aby pochopila, ako k nim má hovoriť. Musíme nájsť vhodný spôsob, aby sa ľudia zastavili a poslúchli nás. Nemá cenu hovoriť, keď nás nikto nepočúva. Prvou z púští, ktorú by bolo potrebné zalievať vierou, je naše pracovisko. Práca dnes nie je vnímaná ako možnosť ľudského rozvoja, jediným meradlom je výnos a zisk. Katolíci by nemali poľavovať v poukazovaní na kresťanský zmysel práce, uzatvára Chantal Le Riqueová. RV CZ

## Svätá stolica o legitimitě rytierskych rádov a vyznamenaniach

Vatikán 17. oktobra (VIS) - Na základe mnohých žiadostí o informácie, či Svätá stolica uznáva rytierske rády nesúce názvy rôznych svätcov či posvätných miest, považuje Štátny sekretariát za vhodné znovu potvrdiť to, čo už bolo v minulosti oznámené. Svätá stolica udeľuje len tieto vyznamenania: Najvyšší Kristov rád, Rád zlatej ostrohy, Rád Pia IX., Rád sv. Gregora Veľkého a Rád sv. Silvestra. Svätá stolica uznáva a zaručuje len dva rytierske rády: Suverénny rád maltézskeho rytierov (tiež známy ako Suverénny vojenský hospitálny rád svätého Jána v Jeruzaleme, na Rhode a na Malte) a Rytierský rád Svätého Božieho hrobu v Jeruzaleme. Svätá stolica nechystá v tejto oblasti žiadne zmeny.

Všetky iné rády, či už ide o nedávno vzniknuté alebo založené v stredoveku, nie sú uznané Svätou stolicou. Navyše, Svätá stolica negarantuje ich historickú a právnu legitimitu, ich ciele, ani organizačnú štruktúru. Svätá stolica – v snahe vyhnúť sa akýmkoľvek pochybnostiam, vyvolaným nedovoleným vydávaním dokumentov, či nenáležitým používaním posvätných miest, a tiež v snahe zabrániť pokračujúcemu zneužívaniu, ktoré mnohým ľuďom dobrej viery pôsobí ujmu – potvrdzuje, že neprikladá žiadnu hodnotu osvedčeniam o členstve, ani dokumentom a vyznamenaniam, ktoré vydávajú tieto skupiny a že považuje za nevhodné, aby sa kostoly a kaplnky využívali k tzv. „obradom investitúry“. VIS, Preložil: Stanislav Gábor

## Kardinál Ravasi vysvetľuje zmeny v Pápežskej rade pre kultúru

Vatikán 19. oktobra (RV) - Od 3. novembra bude Pápežská komisia pre kultúrne dedičstvo Cirkvi zlúčená s Pápežskou radou pre kultúru. Stane sa tak na základe motu proprio Pulchritudinis fidei, v ktorom sa uvádza, že umenie a viera, ľudské diela a skutky Ducha sú neoddeliteľné a vzájomne sa prepletajú celou históriou. Zlúčenie dvoch inštitúcií schválil Benedikt XVI. 30. júla 2012 a 3. augusta bolo rozhodnutie publikované v oficiálnom časopise Svätej stolice Acta Apostolicae Sedis.

Motívy tohto kroku prezradil v rozhovore pre denník L'Osservatore Romano kardinál Gianfranco Ravasi, predseda Pápežskej rady pre kultúru: „Zjednotenie dvoch spečatených organizmov, a teda cesta konvergencie, uplatňovaná aj v zriadeniach mnohých národov – je rozšíreným zvykom, mám na mysli Taliansko a Radu Európy – na ceste

k obsiahlej kultúrnej vízií a rôznorodej vo svojej organickosti a jednote, kde aj mimoriadne historicko-umelecké dedičstvo Cirkvi, dielo dlhých storočí, so svojimi špecifickejšími požiadavkami na ochranu, zachovanie a ocenenie, zaujme dôstojnejšiu pozíciu v oblasti kultúrnych aktivít podporovaných Svätou stolicou.“

Komisia sa tak stane súčasťou Pápežskej rady pre kultúru a spadať pod ňu budú podujatia ako napr. Viera a umenie, Nádvorie hľadajúcich a ďalšie. Kardinál Ravasi uvádza: „Aj UNESCO dnes ochraňuje ‚duchovnú kultúru‘; na základe nového konceptu kultúry už viac neexistuje idea osemdesiatého storočia intelektuálnej aristokracie, ale antropologický koncept, vedomé spracovanie každého diela ľudskej tvorivosti“. Ako ďalej dodal, pod kompetencie oddelenia bude spadať aj spolupráca s Nadáciou pre dedičstvo a umeleckú činnosť Cirkvi.

Pápežskú radu pre kultúru zriadil v roku 1982 pápež Ján Pavol II. a Pápežská komisia pre kultúrne dedičstvo Cirkvi vznikla v roku 1993 zlúčením Pápežskej komisie pre ochranu umeleckého a historického dedičstva Cirkvi s Kongregáciou pre klérus. -mf-

## OSN zverejnila správu o hlade vo svete

Rím 15. oktobra (TK KBS/RV CZ) - Aj na začiatku tretieho tisícročia každý ôsmy človek hladuje. Zatiaľ čo 870 miliónov ľudí na svete je chronicky podvyživených, takmer dvojnásobok – 1,4 miliardy – trpí obezitou či nadváhou a s nimi spojenými chorobami. Aj takto by mohla znieť stručná syntéza nedávno prezentovanej správy Organizácie spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) za rok 2012. Inštitúcia so sídlom v Ríme merala za príspevku dvoch bratských organizácií – Medzinárodného fondu pre poľnohospodársky rozvoj (IFAD) a Svetového potravinového programu (WFP) ľudský hlad vo svete „na základe najpresnejších dát a najvhodnejšej metodológie“. Nie je preto divu, že vo svojej relácii, nazvanej „Stav svetovej potravinovej neistoty“ prichádza k uspokojivým výsledkom. V porovnaní s rokom 1992 totiž hladuje o 132 miliónov ľudí menej. Napriek tomu každoročne umiera hladom dva a pol milióna detí, čo je v „dnešnom neobvykle technologicky a ekonomicky vyvinutom svete“ absolútne neprijateľné, uvádza sa v správe. Štrnásťtisíc zamestnancov, ktorí sa v rámci OSN profesionálne venujú boju proti hladu a chudoby, však dúfa, že cieľ tisícročia – znížiť počet hladujúcich o polovicu – bude dosiahnutý, uzatvára správa Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo. RV CZ





## Misijná Nobelova cena za diela apoštolátu a solidarity

*Taliansko 16. októbra (RV SK)* - Potom ako bola v uplynulých dňoch odovzdaná Nobelova cena, sa v sobotu udeľovala v talianskom meste Brescia aj ďalšia pod názvom „Cena Srdce priateľa“. Tzv. Misijná Nobelova cena býva od roku 1980 udeľovaná rehoľníkom a laikom angažujúcim sa v dielach apoštolátu a solidarity. Neziskové združenie Srdce, priateľ, bratstvo cenu udelilo pátrovi Aldinovi Amatovi, ktorý pôsobí 50 rokov v Pakistane a sestre Marii Giovanne Alberoniovovej, chirurgickej lekárke v Indii, kde pracuje už 60 rokov. Ocenené boli aj dve laičky z Konga: podporovateľka poľnohospodárskeho rozvoja na vidieku Mariuccia Gorlaová a zdravotná sestra Lucia Robbaová, ktorá v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas porozprávala aj o dramatických časoch v krajine: „Odišla som do Konga, pretože od malička som si priaľa byť zdravotnou sestrou a ísť na misie. Teraz sa mi tieto želania splnili. Vyjadrujem svoju radosť, svoj pokoj a moju vďaku za to, že som bola povolaná. Ale hovoriac o tomto vám musím povedať, že Kongo sa k nám správalo ako „huncút“, pretože sme zažili vojnu v 1999, tú v roku 2001 a ešte ďalšie. Boli sme tiež týždeň väznené v rukách rebelov a prešli sme 150km cesty pešo. Táto vojna – počas ktorej zničili skutočne všetko, a to, čo nemohli ukradnúť, poškodili – bola pre nás predsa len darom: darom väčšieho vzájomného spoznania sa. Trúfam si povedať, že teraz sme viac ako rodina.“ V súčasnosti je situácia v Kongu pokojnejšia, čo sa však nedá povedať o jeho severnej časti. V krajine bolo v minulosti mnoho utečencov z Rwandy, ktorí sa tam uchýlili počas prvej vojny v roku 1996. Nemocnicu, v ktorej pôsobí Lucia Robbaová, sa podarilo po vojne znova sprevádzkovať vďaka pomoci medzinárodných organizácií. Stav nemocnice však v súčasnosti nie je najlepší, chýba v nej aj osvetlenie či elektrina.

-mf-

## Arcibiskup Tobin menovaný za arcibiskupa metropolitu Indianapolis

*Vatikán 18. októbra (TK KBS)* - Joseph Tobin, bývalý generálny predstavený redemptoristov, bol dnes vymenovaný za metropolitného arcibiskupa diecézy Indianapolis. Arcidiecéza má okolo 250 000 veriacich, čo je asi jedna desatina z celkového počtu obyvateľov tohto územia. Má 151 farností a misijných staníc, 290 diecéznych a rehoľných kňazov, 578 rehoľníčok a 129 rehoľníkov. Pôsobia tu predovšetkým benediktíni a františkáni, ktorí tvoria väčšinu rehoľníkov. Spomedzi ženských rehoľí tu majú najväčšie zastúpenie najmä Sestry Prozreteľnosti (SP),

ktorých zakladateľka matka Theodora Guerin bola svätorečená v r. 2006, Tretí rád františkánok z Oldenburgu (ofs) a Sestry sv. Benedikta (O.S.B).

Arcibiskup Tobin doteraz pôsobil ako sekretár Kongregácie pre zasvätený život v Ríme. Nastupuje po arcibiskupovi Danielovi Buechleinovi, O.S.B, ktorý kvôli zdravotným problémom rezignoval z postu arcibiskupa v septembri 2011. Odvtedy arcidiecézu viedol administrátor, pomocný biskup Christopher J. Coyne. Indianapolis sa hrdí seminárom a fakultou Sv. Meinrada ako aj benediktínskym arciepátstvom, tlačiarňou opátstva, 4 inými katolíckymi vysokými školami, 15 strednými a 58 základnými školami. Spolu s arcidiecézou Indianapolis sú ešte na území štátu Indiana tieto diecézy: Evansville, Fort Wayne-South Bend, Gary, and Lafayette. Uvedenie do úradu je určené na 3. december 2012. Metropolitné pálium by mal dostať od Svätého Otca 29. júna 2013.

Momentálne v štáte Indiana redemptoristi nemajú žiaden rehoľný dom. Od r. 1927 do r. 1972 slúžili v diecéze Lafayette, ktorá je súčasťou arcidiecézy. Redemptoristi tu však aj naďalej evanjelizujú.

**Zdroj: Scala News, P. Rastislav Dluhý, C.Ss.R**

## Vo Fatime stretnutie Európskej konferencie kresťanských rádii

*Portugalsko 16. októbra (RV SK)* - Uplynulý víkend sa vo Fatime konalo stretnutie Európskej konferencie kresťanských rádii (CERC). V záverečnom komuniké portugalského rozhlasu Renascença, ktorý je zakladateľom konferencie, sa uvádza: „Uvedomujúc si ťažkosti v dnešnej Európe sa stretnutie zamýšľalo nad zdrojmi inšpirácie a podpory pre každú z európskych kresťanských rozhlasových staníc.“ Účastníci stretnutia si zvolili nové vedenie; predsedníctvo prevzal Francúz Emanuel Jousse z kresťanskej rozhlasovej stanice RCF.

Počas dvoch dní pracovných rozhovorov stretnutia, organizovaného portugalským Rádiom Renezcancia ako súčasť osláv svojich 75 rokov existencie, kresťanské rozhlasové stanice rôznych európskych krajín sa rozhodli posilniť mechanizmy spolupráce v oblasti edičných plánov, technológie a financovania. Napriek ťažkostiam doby, ktorú Európa prežíva, združenie kresťanských rozhlasových médií chce byť zdrojom inšpirácie a podpory pre každého partnera vzhľadom na špecifickosť daného aktuálneho kontextu. V súvislosti so synodou biskupov, konajúcou sa vo Vatikáne, sa delegáti stretnutia vyjadrili k zodpovednosti mediálnych pracovníkov za informovanosť a novú evanjelizáciu prostredníctvom rozhlasu. Komuniké zdôrazňuje, že v pluralitnej spoločnosti nemôžu kresťanské médiá skrývať svoju identitu. V ich vízii musí ísť o správnu kombináciu pravdy, slobody a rešpektu.

-jak-

## Ukrajinská rada cirkví vydala deklaráciu o nacizme a stalinizme

*Ukrajina 18. októbra (Sir Europe)* - „Všetky zločiny nacizmu a stalinizmu proti ľudskosti nemajú právo byť ospravedlnené a všetky pokusy o takéto ospravedlnenie sú pobúrením proti pamiatke miliónov obetí, ktoré boli zabitú alebo ktoré trpeli v totalitných režimov,“ čítame v deklarácii Ukrajinskej rady cirkví a náboženských organizácií, ktorú vydali začiatkom októbra na svojom zasadnutí v Kyjeve. Podľa Inštitútu pre slobodu náboženského vyznania dokument s názvom „Poznanie minulosti je cesta do budúcnosti“ pozýva k väčšej pozornosti „dôkladnému štúdiu tragických stránok histórie 20. storočia“ a „odhaleniu pravdy o zločinoch totalitných režimov na Ukrajine, vrátane hladomoru, Stalinových politických represíí, nútených deportácií, holokautu a ďalším zločinom nacistického režimu počas druhej svetovej vojny.“

**Sir Europe**

## Observatórium viní Nemecko z nedodržiavania náboženskej slobody

*Rakúsko 15. októbra (TK KBS/RV CZ)* - Viedenské Observatórium prejavov netolerancie a diskriminácie voči kresťanom podalo pri Rade pre ľudské práva OSN žalobu na Nemeckú spolkovú republiku. Táto mimovládna katolícka organizácia, ktorú viackrát podporila aj Svätá stolica, v šiestich bodoch viní Nemecko z nedodržiavania náboženskej slobody. Prvý bod obžaloby sa týka zákazu domáceho vzdelávania – tzv. homeschooling, na ktorý by v alternatíve k štátnemu školstvu mali mať rodičia právo. V spolkových krajinách doteraz platí ríšsky školský zákon z roku 1938, ktorý domáce vyučovanie trestá peňažnými trestami či výnimočne aj odňatím slobody. Keďže pre rodičov neexistuje iné východisko, často radšej volia vystáňovanie do susedného Rakúska alebo do USA.

Neistý je aj osud lekárníkov, ktorí sa rozhodnú kvôli výhrade svedomia nevydať eticky sporné lieky – napríklad antikoncepciu či vakcíny vyvinuté deštrukciou ľudských zárodočných buniek. Výhrada svedomia lekárníkov nie je v Nemecku zakotvená zákonom. Definuje ju iba právne nezáväzný obežník ministerstva zdravotníctva z roku 1986. Tretí bod obžaloby sa týka neutíchajúcej agresie voči pokojným pochodom pro-life aktivistov. Mnohokrát nie sú štátnymi úradmi povolené ani pokojné manifestácie v blízkosti potratových kliník.

Viedenské Observatórium ďalej obviňuje nemecké súdy z banalizovania protikresťanskej diskriminácie, zatiaľ čo urážky iných náboženstiev bývajú trestané prísnejšími postihmi. Piaty bod obžaloby sa týka pribúdajúcich vandalských činov, namierených proti kresťanským kostolom a cintorínom.

A posledným sporným bodom je sexuálna výchova v nemeckých školách, od ktorej nemôžu byť školáci oslobodení. Hodiny sexuálnej náuky, ktorá často stojí v priamom rozpore s morálnym učením Katolíckej a iných kresťanských cirkví, sú povinné. Európsky súd pre ľudské práva už raz – v roku 2011 – svojím rozhodnutím (319/08) zamietol sťažnosť rodičov v tejto súvislosti.

Hoci Nemecko je krajinou, ktorá sa snaží rešpektovať slobodu vyznania, Observatórium prejavov netolerancie a diskriminácie voči kresťanom chce svojou obžalobou upozorniť na tendenciu naklonenej roviny – od netolerancie, ktorá je kultúrnym fenoménom, sa prechádza k diskriminácii, vyjadrenej v súbore právnych noriem. Tretím štádiom je skutočná protikresťanská nenávisť. Ak nechceme k nej dospieť, musíme zabrániť dvom predchádzajúcim stupňom, varuje rakúske Observatórium.

**Zdroj: RV CZ**

## Senát v Uruguaji schválil zákon o dekriminalizácii interrupcií

*Uruguaj 19. októbra (RV)* - Senát v Uruguaji v stredu schválil zákon o dekriminalizácii interrupcií. Svoje sklamanie z rozhodnutia vyjadrila miestna Cirkev, keďže právny predpis „v praxi legalizuje potrat“. Vikariát pre rodinu a život arcidiecézy Montevideo vo svojej nóte uviedol, že „toto rozhodnutie je v rozpore s prvým ľudským právom, ktorým je právo na život, je v rozpore s ústavou“, „útokom na nevinnú ľudskú bytosť a teda aj na celú uruguajskú spoločnosť ako celok – a je urážkou Boha Stvoriteľa“.

Krajina v minulosti patrila k prvým, ktoré zrušili trest smrti, preto je podľa Cirkvi rozhodnutie legalizovať interrupcie krokom späť. To, že zákon prešiel Senátom, považuje za ranu národu a najušľachtilejším tradíciám krajiny. Zákon, ktorý bol schválený vďaka podpore senátorov stredoľavicovej koalície, umožňuje potrat do 12. týždňa tehotenstva, v ostatných prípadoch až do 14. týždňa, a to po konzultácii s komisiou lekárov, psychológov a sociálnych pracovníkov. Priamo povolený je v prípade ohrozenia života matky, znásilnenia alebo možných poškodení plodu.

Uruguaj sa tak po Kube (1965) a Guajane (1995) stal tretou krajinou Latinskej Ameriky, ktorá legalizovala interrupciu.

**Zdroj: RV SK**

## Vyhlasenie Komisie pre katechizáciu a školstvo pri KBS k štrajku

Bratislava 18. októbra (TK KBS) - Riaditelia katolíckych škôl a školských zariadení sa v utorok a v stredu 16. a 17. októbra 2012 zišli na rokovaní v Poprade. Tomuto stretnutiu predchádzalo rokovanie Subkomisie Konferencie biskupov Slovenska (KBS) pre katolícke školy, ktoré sa zaoberalo dôsledkami schválených noviel zákonov č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení a 184/2009 Z. z. o odbornom školstve. Jedným z bodov programu bolo aj vypracovanie stanoviska k pripravovanému štrajku Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

### Vyhlasenie k pripravovanému štrajku na 26. 11. 2012

Komisia pre katechizáciu a školstvo pri KBS v plnej miere podporuje sociálnu požiadavku na spravodlivé zvýšenie plátov zamestnancov regionálneho školstva a bude sa o jej presadenie zasadzovať všetkými legitímnymi prostriedkami. Katolícke školstvo podporí štrajk vyhlásený na 26. 11. 2012 iba za podmienky, že Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku odvolá politicky motivovanú požiadavku na zrušenie financovania cirkevných škôl zo štátneho rozpočtu a bude sa zasadzovať za rovnocenné financovanie škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu bez ohľadu na zriaďovateľa.

**Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita  
Predseda Komisie KBS pre katechizáciu a školstvo**

## Riaditelia katolíckych škôl a školských zariadení sa zišli v Poprade

Poprad 18. októbra (TK KBS) - Riaditelia katolíckych škôl a školských zariadení sa v utorok a v stredu 16. a 17. októbra 2012 zišli na rokovaní v Poprade. Tomuto stretnutiu predchádzalo rokovanie Subkomisie Konferencie biskupov Slovenska (KBS) pre katolícke školy, ktoré sa zaoberalo dôsledkami schválených noviel zákonov č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení a 184/2009 Z. z. o odbornom školstve. Jedným z bodov programu bolo aj vypracovanie stanoviska k pripravovanému štrajku Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku predbežne vyhláseného na 26. novembra 2012.

Jedným z hlavných bodov programu stretnutia riaditeľov bol príhovor ministra školstva, vedy výskumu a športu SR Dušana Čaploviča, ktorý

vo svojom príhovore zdôraznil opodstatnenie činnosti cirkevných škôl a školských zariadení v súčasnej sústave škôl SR. Vyzdvihol vysokú kvalitu vzdelávania a výchovy v cirkevných školách, keď okrem iného konštatoval, že cez katolícke školy prišiel do slovenského školstva najprikladnejší trojuholník práce medzi rodičmi, deťmi a učiteľmi. Zdôraznil aj citlivý individuálny prístup učiteľov k deťom. Cirkevné školy podľa neho môžu byť príkladom vo výchovno vzdelávacom procese aj pre iné školy. Minister zdôraznil svoju snahu o zrovnoprávenie postavenia cirkevných škôl s verejnými školami a súkromné školy oddeliť od cirkevných škôl.

V diskusii minister odpovedal na otázky členov Subkomisie, ako aj na otázky riaditeľov katolíckych škôl a školských zariadení. Zároveň prisľúbil účasť aj na budúcoročnom stretnutí riaditeľov, ak mu to zdravie dovoľí. Stretnutie sa potom uberalo pripraveným odborným programom aj za účasti hlavného školského inšpektora Jozefa Javoreka. Prvý deň stretnutia ukončili zástupcovia škôl ďakovnou svätou omšou v konkatedrále Sedembolestnej panny Márie v Poprade, ktorej hlavným celebrantom bol Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita a predseda Komisie KBS pre katechizáciu a školstvo. Spolucelebrantami boli otcovia biskupi Mons. Ján Orosch a Mons. Andrej Imrich ako aj prítomní kňazi – účastníci stretnutia riaditeľov.

Druhý deň stretnutia riaditeľov mal slávnostný charakter a začal sa svätou omšou. Hlavnou náplňou druhého dňa bolo slávnostné oceňovanie pedagogických zamestnancov katolíckych škôl za dlhoročnú prácu a významný podiel na rozvoji katolíckeho školstva na Slovensku v Dome kultúry v Poprade. Slávnostný akt oceňovania vykonal Mons. Bernard Bober, ktorý im poďakoval za ich obetavú prácu a udelil medailu sv. Cyrila a Metoda dvadsiatim piatim oceneným pedagógom. Táto slávnosť bola spestrená umeleckým programom na počesť oceneným.

**Augustín Hriadeľ**

## Zdravotný stav prešovského emeritného biskupa je stabilizovaný

Prešov 16. októbra (TK KBS) - Zdravotný stav prešovského emeritného biskupa Mons. Jána Hirku, ktorý je od piatku minulého týždňa hospitalizovaný na kardiocentre prešovskej nemocnice, je stabilizovaný. „V týchto dňoch sa podrobuje vyšetreniam, ktoré majú ukázať príčinu jeho zdravotných ťažkostí. Je však pri vedomí a komunikuje s lekármi i ošetrojúcim personálom,“ informoval TK KBS o. Andrej Rusnák.

**Andrej Rusnák**



## Odhalenie súsošia sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Univerzita sv. Cyrila a Metoda si pripomenula 15. výročie svojho vzniku. Súčasťou osláv, ktoré prebiehali v dňoch 15. až 16. októbra, bolo aj odhalenie súsošia sv. Cyrila a Metoda a udelenie čestného titulu Dr. h. c. prezidentovi SR Ivanovi Gašparovičovi.

Slávnosť, ktorá sa niesla aj v znamení nadchádzajúcich osláv 1150 výročia príchodu solúnskych bratov na naše územie, sa začala svätou omšou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa. *Eva Habiňáková, foto Ivan Kopčani*

## Diskusia o hraniciach nekultúrnosti v komerčných médiách

*Bratislava 16. októbra (TK KBS)* – Hovorca Konferencie biskupov Slovenska (KBS) Jozef Kováčik dnes vystúpil na moderovanej diskusii v Dvorane Ministerstva kultúry SR v Bratislave, ktorá sa venovala téme „Kde sú hranice tolerancie nekultúrnych programov celoplošných komerčných médií“. Na podujatí, ktoré zorganizoval minister kultúry SR Marek Maďarič, diskutovali viacerí rečníci. Nechýbal medzi samotný minister, predstavitelia rezortu, médií a ďalších oblastí.

Jozef Kováčik pripomenul otázku prevencie vysielania týchto médií a právo spoločnosti (a zvlášť rodín) na morálny výchovu svojich detí. Pripomenul, že Rada pre vysielanie a retransmisii má po porušení predpisov možnosť médiá finančne sankcionovať. Je to podľa neho jediná možná forma tlaku na komerčné médiá, ktoré sa riadia výhradne zákonmi zisku. Hovorca KBS v tejto súvislosti poukázal na neprimerane nízke pokuty, ktoré sú v súčasnosti udeľované. „I napriek možnosti udeliť podstatne vyššiu pokutu, sa udeľuje symbolická vo výške okolo päťtisíc eur. Oproti minulosti je to skôr

výsmech slušných občanov,“ pripomenul Kováčik. Zároveň navrhol, aby sa z pokút vytvoril fond, z ktorého by sa mohla podporiť výroba vhodných televíznych programov na základe grantového systému.

Diskusia sa uskutočnila po tom, ako minister Maďarič v septembri požiadal cirkev a ďalšie inštitúcie o stanovisko k stupňujúcej sa miere vulgárnosti a nekultúrnosti vo vysielaní celoplošných súkromných televízií. Katolícka cirkev reagovala snahou kandidatúru člena do Rady pre vysielanie a retransmisiiu. Kandidát KBS sa uchádza zároveň o podporu iných cirkví a náboženských spoločností na Slovensku.

KBS vydala k vysielaniu programov, ktoré pošlia-pávajú ľudskú dôstojnosť, vyhlásenie už v novembri 2005. Už vtedy uviedli, že sú v rozpore so zachovaním základnej ľudskej slušnosti. „Ako vzor predstavujú ľudia, ktorí dlhé týždne žijú v izolovanom prostredí, pričom nepracujú, plnia častokrát nezmyselné a ponižujúce príkazy režisérova. Umelo je medzi nimi vytvárané napätie a nevraživosť, útočí sa na ich citový život. Psychické problémy niektorých jednotlivcov sú zneužívané s jediným zámerom - získať čo najvyššiu sledovanosť a tým dosiahnuť enormný zisk,“ napísali v roku 2005 biskupi Slovenska. **TK KBS, ml**

## Biskup Tomáš Galis slávi na Vlčincoch Veni Sancte Žilinskej univerzity

*Žilina 13. októbra (TK KBS)* - Vo Farskom kostole Sedembolestnej Panny Márie v Žiline na Vlčincoch celebroidal slávnostnú svätú omšu Veni Sancte žilinský biskup Mons. Tomáš Galis pri príležitosti začiatku akademického roku 2012/2013 za účasti univerzitného kaplána Zdenka Mezovského, študentov a zástupcov akademickej obce Žilinskej univerzity. Biskup Galis v homílii rozoberal slová evanjelia, v ktorom znie posolstvo daru Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: Abba, Otče. Témy ako povzbudenie k modlitbe, ako rozhovoru s našim nebeským Otcem, budovanie vzťahov medzi profesormi a študentami, výzva po poznaní, ktoré sa stretáva s pravdou, tiež odznali v príhovore otca biskupa. Vyzvanie z Listu Galaťanom: „Len aby sme pamätali na chudobných...“, ktoré zaznelo v prvom čítaní, sa študenti snažili naplniť už pri obetných daroch, keď darovali študentské potreby pre žiakov so zlou sociálnou situáciou. V zastúpení rektorky, prorektor doc. Milan Trunkvalter vo svojom príhovore pripomenul začiatok „Roku viery“ a tiež potrebu viery aj počas každodenného štúdia. Po svätej omši sa v dobrej nálade niesla recepcia, na ktorú boli všetci pozvaní. **Jana Birešová**

## Biskup Judák posvätil nový oltár v seminárnej kaplnke sv. Gorazda

Nitra 13. októbra (TK KBS) - Prvý októbrový piatok posvätil nitriansky biskup Mons. Viliam Judák nový oltár v seminárnej kaplnke Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre. Pri tejto príležitosti tiež požehnal reverendy ôsmim druhákom, ktorí si ich po prvýkrát slávnostne obliekli. Do nového oltára boli vložené relikvie obetavého spovedníka sv. Leopolda Mandiča, príkladného kňaza sv. Rafaela Kalinowskeho a sv. Andreja-Svorada, ktoré boli pôvodne v starom oltári. **Zdroj: (www.ksnr.sk)**

## Nitriansky biskup o dedičstve svätého Cyrila a Metoda

Nitra 17. októbra (TK KBS) - Na pôde Matice slovenskej v Nitre sa uskutočnil odborný seminár s názvom Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane. Zúčastnil sa na ňom aj nitriansky biskup Mons. Viliam Judák. Počas svojej prednášky hovoril o pápežských historických dokumentoch, ktoré súviseli s Cyrilo-metodskou misiou na našom území. Podotkol, že aj dnes sa môžeme pri hodnotení minulosti o ne oprieť ako o pravoverné zdroje.

Odborné prednášky zapadali do mozaiky, ktorej rámec tvorí 1150. výročie príchodu svätého Cyrila a Metoda na naše územie. Na podujatí sa zúčastnili historici, pedagógovia, predstavitelia, mesta Nitry, zástupcovia akademického prostredia i kultúrnej obce vrátane predsedu Matice slovenskej Mariána Tkáča. Ten prítomných uistil, že Matica slovenská bude aj naďalej presadzovať cyrilo-metodské hodnoty. **Miroslav Lyko**

## Univerzitní kapláni sa stretli na jesennom stretnutí s biskupom Galisom

Žilina 15. októbra (TK KBS) - V závere uplynulého týždňa sa v Žiline stretli univerzitní kapláni celého Slovenska. Pravidelné jesenné stretnutie sa začalo 11. októbra v priestoroch Žilinského Univerziténeho pastoračného centra. Nadväzuje na myšlienku pred dvoch rokov, že popri pracovnom programe je „kaplánska dvojdnovka“ zároveň návštevou a prehliadkou vždy iného slovenského Univerziténeho

pastoračného centra (UPC). V neformálnej časti sa podelili so skúsenosťami v jednotlivých UPC, projekmi a hľadaním efektívnych prístupov koordinovaní svojich UPC.

Stretnutie pokračovalo v piatok v priestoroch Biskupského úradu v Žiline pod vedením predsedu Rady pre mládež a univerzity pri KBS Mons. Tomáša Galisa, žilinského diecézneho biskupa. Na úvod sa predstavili noví členovia. Po zreferovaní situácie v jednotlivých UPC nasledovali spoločné témy - Rok viery a jeho slávenie v slovenských UPC. Róbert Slotka predstavil Akadem, celoslovenský festival UPC-čiek v novembri tohto roka a po 20 úspešných ročníkoch jeho úplne novú koncepciu. Výkonný tajomník Rady Martin Janus hovoril o príprave na svetové dni mládeže v Riu a jeho slovenskej alternatívy v Ružomberku a jeho programových premosteniach. Tajomník Rady pre mládež a univerzity Ján Štefanec adresoval spoločenstvu pozvanie Rímskeho vikariátu pre univerzitnú pastoračiu v Ríme, aby sa júnová vedecká konferencia Rady pre mládež a univerzity v roku 2013, konala ako slovenská sekcia vo Večnom meste.

Na záver boli predstavené evanjelizačné projekty Objav Krista a Alfa kurz a skúsenosti s nimi na poli slovenských UPC. Na poludnie biskup Galis predsedal svätej omši, ktorú všetci kapláni celeburovali v Katedrále Najsvätejšej Trojice v Žiline za účasti veriacich mesta. Po obede biskup Galis počas krátkej prehliadky predstavil svoje biskupské sídlo, novú kaplnku a jednotlivé sekcie žilinského ordinariátu. Na záver požehnal prítomným kňazov a ich centráram. **Juraj Sedláček**

## Koordinátori Pastoračie povolání na stretnutí na Donovaloch

Donovaly 15. októbra (TK KBS) - V dňoch 10.- 13. októbra 2012 sa v penzióne Zornička na Donovaloch uskutočnilo pravidelné stretnutie koordinátorov Pastoračie povolání. Štyridsať účastníkov z celého Slovenska strávilo tieto dni ako čas zastavenia sa a reflexie svojej činnosti. Účastníkov navštívil Mons. Tomáš Galis, predseda Subkomisie pre pastoračiu povolání pri KBS.

Formačnú časť tvorili prednášky a diskusia s psychológom Máriom Schwartzom na tému komunikácie s mladými ľuďmi v dnešnej spoločnosti. Program obsahoval modlitbu za mladých hľadajúcich svoje povolanie a za všetkých, ktorí im akýmkoľvek spôsobom pomáhajú, predovšetkým za samotných animátorov pôsobiacich v Pastoračii povolání. **Ján Macej OFMCap, člen CTPP**

## Mimoriadni vysluhovatelia svätého prijímania sa zišli v Spišskej Kapitule

*Spišská Kapitula 16. októbra (TK KBS)* - V Spišskej Kapitule sa v sobotu 13. októbra 2012 uskutočnilo formačné stretnutie mimoriadnych vysluhovateľov svätého prijímania. Podujatie sa začalo svätou omšou v kaplnke kňazského seminára a pokračovalo v aule, kde si účastníci mohli vypočuť štyri prednášky zamerané na duchovný život vysluhovateľov a na liturgicko-pastoračné i vieroučné otázky spojené s touto službou.

Formácia bola zameraná pre mimoriadnych vysluhovateľov svätého prijímania, ktorí v minulosti boli už dvakrát na formačnom stretnutí. Týmto biskup v súlade s partikulárnym právom Spišskej diecézy predĺži poverenie touto službou na desať rokov. Na formácii sa zúčastnili aj tí, ktorí v minulosti boli raz na formácii. Týmto sa predĺži poverenie na tri roky. Na formácii boli aj rehoľné sestry a tiež takí, ktorí sú v tejto službe začiatočníci. Pre týchto bola vytvorená osobitná sekcia, v ktorej im bola poskytnutá základná formácia. **Peter Majda**

## Medzinárodná vedecká konferencia na pôde GTF PU v Prešove

*Prešov 15. októbra (TK KBS)* - „Stredoveká arabská a židovská doktrína a jej vplyv na kultúru kresťanskej Európy“ bol názov konferencie, ktorú pripravili na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove.

János Molnár z Fakulty reformovanej teológie v Komárne vo svojom príspevku poukázal na významného arabského mysliteľa Alfarabia, ktorý žil v rokoch 870-953. Alfarabius bol náboženským založeným človekom, ktorý bol otvorený pre mystiku. Hľadal súlad medzi filozofiou a náboženstvom. Mária Mičaninová z Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach prezentovala život a dielo Šloma ben Gabirolu, ktorý bol najvýznamnejší židovským novoplatonikom. Vo svojich spisoch využíval negatívnu teológiu. Andrej Slodička z Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove vo svojej prednáške o medzináboženskom dialógu medzi kresťanským, judaizmom a islamom v stredoveku poukázal na svetlý príklad budovania pozitívnych postojov, ktorým je Rajmundus Lullus († 1316), protagonist interkultúrneho dialógu, katalánsky filozof, na ktorého mala vplyv kabala. Lullizmus mal vplyv na vytvorenie novovekých zásad medzináboženského dialógu a hermeneutiky kultúrnej inakosti. Miroslaw Murat z Vysokej školy Komunikowania, Politologii i Stosunków Międzynarodowych z Varšavy reflektoval okrem iného prítomnosť Židov v Lubline, v Poľsku. Roman Kečka z Filozofickej fakulty UK v Bratislave prezentoval prenikanie arabského

neoplatonizmu do kresťanského myslenia. Konštatoval kresťanský záujem o arabské myslenie. Stanislaw Ciupka z Bielsko-Bialej v Poľsku poukazoval na intelektuálne stretnutie Majmonidesa a sv. Tomáša Akvinského. Marek Zeman z Filozofickej fakulty UK v Bratislave poukazoval na prínos križiackych výprav. Križiacke výpravy mali prispieť k rozvoju financií a v kontexte modlitby Európa bola obohatená modlitbou krížovej cesty. Cennou bola prezentácia Michala Dmitruka z Lublina, ktorý si všimol vplyv islamu na kresťanskú sakrálnu architektúru v španielskych chrámoch.

Výsledkom prezentácie jednotlivých tém bolo konštatovanie, že k zachovaniu pokojného spolunažívania je dôležitý dialóg, ktorý je založený na rozumovej argumentácii. **Andrej Slodička**

## V košickej eparchiálnej rezidencii sa konal kňazský formačný deň

*Košice 15. októbra (TK KBS)* - V pondelok sa v košickej eparchiálnej rezidencii konal formačný deň pre kňazov Košickej eparchie. Tentokrát sa niesol v línii hlavnej témy: „Autonómia kňaza pri vedení farnosti.“ Po modlitbe tretieho času sa prítomným prihovorel vladyka Milan Chatur, ktorý poukázal na prebiehajúci Rok viery, synodu o novej evanjelizácii v Ríme a pripravované metropolitné zhromaždenie prešovskej metropolitnej cirkvi sui iuris v januári budúceho roka. Vladyka okrem iného, tiež pripomenul prítomným presbyterom, že byť farárom, či administrátorom farnosti neznamená nechať sa manipulovať veriacimi, či opačne, mať len autoritatívny postoj, ale nájsť vhodnú strednú cestu spravovania. To znamená, nestratiť dôveru veriacich, ale zostať aj sám sebou.

Po príhovore vladyku, riaditeľ kancelárie eparchie o. Marko Rozkoš predniesol prednášku s názvom: „Zodpovednosť kňaza v oblasti interpersonálnych vzťahov farnosti.“ V nej odznela otázka: „Ako sa správať k mocným tohto sveta?“ Bolo v nej tiež poukazané na niektoré postoje biblický postáv: Nikodéma, mýtnika Matúša a Timoteja, biskupa efezskej cirkvi. Z prednášky vyplynulo, že kňaz musí byť v každej oblasti života korektný, diskretný a nehľadať len vlastný záujem. Ďalšiu prednášku si pripravil o. Jozef Ivan, súdny vikár Košickej eparchie s názvom: „Rozsah zodpovednosti farára (administrátora) pri plnení úloh v riadení farnosti podľa kánonov CCEO.“ Prednášajúci zdôraznil, že „farár“ znamená v preklade „cudzinec“, či „pútnik“ vo svojej farnosti, ale napriek tomu má najväčšiu zodpovednosť za svoju spásu aj za spásu sebe zverených veriacich. Posledná prednáška na tému: „Pastorálny aspekt autonómie kňaza vo vzťahu k farnosti“ sa niesla v duchu osobných pastoračných skúseností o. Jozefa Miňa, košického protopresbytera. **Tomáš Haburaj**

## Konferencia o pentekostalizme sa konala na KU v Ružomberku

*Ružomberok 17. októbra (TK KBS/Rádio LUMEN)* - V Ružomberku sa v utorok konala konferencia Pentekostalizmus v súčasnom náboženskom a spoločenskom kontexte. Na pôde Katolíckej univerzity prednášali odborníci zo Slovenska, Čiech či Spojených štátov amerických. „Pentekostalizmus je podľa mnohých jeden z najvýznamnejších náboženských fenoménov v súčasnosti. Je to hnutie, ktoré niekedy je známe pod názvom letničné hnutie, alebo letnično-charizmatické hnutie a vlastne aj na tejto konferencii, keď hovoríme o pentekostálnom hnutí, tak máme na mysli predovšetkým jeho tri vlny. Tzv. klasický pentekostalizmus, charizmatické hnutie v rámci tradičných cirkví a potom neocharizmatické hnutie, ktoré vlastne reprezentujú rôzne nezávislé cirkevné zoskupenia,“ hovorí pre Rádio LUMEN Ľubomír Ondrášek z univerzity v Chicagu, jeden z organizátorov konferencie.

Na Slovensku sú známe pentekostálne hnutia, ako napríklad Diaz, Hnutie Emanuel či Katolícka charizmatická obnova. Hnutia kladú dôraz na Ducha svätého a dary, akými sú dar jazykov, či dar uzdravovania.

„Stáva sa akousi cirkvou, ktorá sa pozerá späť na priamu skúsenosť Božím riadením, ale ktorá sa pozerá do budúcnosti na božie ciele. Pentekostalizmus je veľmi populárny vo svete a rýchlo sa rozrastá, hlavne v Južnej Amerike a v Južnej Ázii. Má dopad na všetky kresťanské spoločnosti a cirkvi. Niektoré ho prijímajú, iné odmietajú,“ hovorí Aldin Wilafine, profesor kresťanskej sociálnej etiky (USA) **Ondrej Rosík**

## Prvú Cenu Jozefa Búdu udelili biblištvovi Petrovi Dubovskému SJ

*Banská Bystrica 15. októbra (TK KBS)* - Po prvýkrát vo svojej mladej histórii rozhodla redakcia časopisu Studia Biblica Slovaca (StBiSl) o udelení Ceny Jozefa Búdu. Cena poputuje jednému z účastníkov Konferencie Žalmy z pohľadu ich autorov, biblištvovi Petrovi Dubovskému SJ. Odborná komisia a anonymné hlasovanie aktívnych účastníkov Konferencie ohodnotili konferenčný príspevok Petra Dubovského SJ za najviac odborný a prínosný v oblasti exegetického skúmania. Vo svojom konferenčnom článku jezuita Dubovský zameril svoju pozornosť na termín hekal (chrám) v kontexte knihy Žalmov a obidvoch starozákonných kníh Kráľov.

Biblištv Peter Dubovský SJ od roku 2006 akademicky pôsobí na pôde Pápežského biblického inštitútu (PBI) v Ríme v odbore starozákonnej exegezy. Teologické štúdiá absolvoval na Pápežskej Gregoriánskej

Univerzite v Ríme (1993-1996), následne získal licenciát v biblických vedách na PBI v Ríme (1996-1999). Titul doktora teológie mu bol udelený po štúdiách na Harvard Divinity School v Cambridge (MA) v rokoch 1999-2005. Je členom Medzinárodnej asociácie pre asyriológiu, Katolíckej biblickej asociácie (CBA) a Spoločnosti biblickej literatúry (SBL).

Ocenenie redakcie StBiSl nesie meno Jozefa Búdu významnej osobnosti na poli slovenskej biblištvky. Cirkevný hodnostár, teológ, biblištv, vysokoškolský pedagóg a rímskokatolícky kňaz Jozef Búda sa narodil 14. septembra 1898 v Nemeckej, zomrel 23. júna 1994 v Báci. Vyučoval náboženstvo na gymnáziu v Banskej Bystrici. V roku 1942 sa stal riadnym profesorom Starého zákona na CMBF. Od roku 1945 pôsobil vo funkcii rektora Kňazského seminára v Banskej Bystrici, kde zároveň pôsobil aj ako profesor pastorálnej teológie (1945-1946). Bol autorom publikácií Evanjelium starého Zákona I., II. a prekladateľ Starého zákona. Publikoval v náboženských novinách, domácich ale i zahraničných svetoznámych časopisoch a zborníkoch.

Podstatou tradície udeľovania ocenenia Jozefa Búdu je v prvom rade udeliť morálne, ale aj finančné uznanie za odbornú a vedeckú prácu v oblasti exegezy a exegetického skúmania na Slovensku a vo svete vôbec. Historicky prvé ocenenie biblištvovi P. Dubovskému SJ bolo zverejnené 11. októbra 2012, na začiatku Roku viery.

**Martina Korytiaková**

## Diskusia o zraneniach z ľudskej lásky na KU

*Ružomberok 13. októbra (TK KBS)* - V akademickom roku 2012/2013 pokračuje v Ružomberku Škola rodiny. Podujatie organizuje Univerzitné pastoračné centrum Jána Vojtaššáka v spolupráci s pozvanými hosťami. Obsahom stretnutí bývajú otázky manželstva, rodiny či partnerských vzťahov. Prvá prednáška sa uskutočnila v stredu 10. októbra. Diskusia s témou Zranenia z ľudskej lásky prebehla v priestoroch internátu Ruža. Duchovný otec Róbert Slotka privítal úvodným slovom hostí - manželov Naďovcov.

Diskusia sa začala uvažovaním o problémoch, ktoré môžu zlomiť dušu človeka. Manželia so študentmi debatovali o zdravotných a morálnych rizikách antikoncepcie. „Antikoncepcia je pre veľa ľudí ľahký spôsob ako vyriešiť to, čo nie je ľahké,“ vysvetlil Martin Naď. „Antikoncepcia ničí lásku,“ doplnila manžela Monika Naďová citátom Matky Terezy. Neskôr sa diskusia posunula k otázkam potratov a plánovaného rodičovstva. Manželia oboznámili študentov s možnosťami žien, ktoré čakajú nečakané dieťa. Poslucháči sa dozvedeli o činnosti poradenských centier, pozreli si aj ich propagačné materiály.

**Daniela Bučková**



## Konferencia „Quo vadis hospic“ v Bardejove

*Bardejov 17. októbra (TK KBS)* - „Quo vadis hospic...“ je názov siedmej medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorú pripravili pri príležitosti osláv Svetového dňa hospicov 11. a 12. októbra v Bardejove. Po slávnostnom otvorení sa prítomným prihovorili čestní hostia - Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup metropolita, Mons. Štefan Sečka, spišský biskup a prezident Slovenskej katolíckej charity, prof. Vladimír Krčméry, rektor Vysoké školy sv. Alžbety a hlavný garant konferencie a ďalší hostia.

V priebehu dvoch dní sa poslucháči zoznámili s 35 príspevkami z viacerých miest. Okrem odborných tém sa rečníci venovali aj duchovným, pedagogickým, praktickým, personálnym a iným témam. Bola medzi nimi napríklad téma úhrada zdravotnej starostlivosti v hospicioch, možnosti spolupráce so stránkou [www.hospice.sk](http://www.hospice.sk), možnosti využívania ponúk dobrovoľníckych programov, supervízia v hospicioch a iné témy. V závere konferencie si prítomní pozreli aj praktickú a poučnú ukážku z činnosti a výkonu charitatívnej ADOS V Lipanoch. Na konferencii vystúpili i hostia z Čiech, Poľska či Ukrajiny. Všetky vystúpenia budú publikované v pripravovanom zborníku. **Jozef Krajčí**

## Deň za odstránenie chudoby pripomenuli v Bratislave a Trnave

*Bratislava 18. októbra (TK KBS)* - Nakupujúci v obchodných centrách sa v stredu 17. októbra už po siedmy raz oboznámili s prácou pro-sociálnych organizácií. Veľtrh sociálnych aktivít v obchodnom centre v bratislavskom Lamači a v Trnave predstavil pri príležitosti Medzinárodného dňa za odstránenie chudoby 18 vybraných organizácií, ktoré podávajú pomocnú ruku bezdomovcom, deťom, starým a osamelým, ale aj týraným ženám, opusteným matkám s deťmi či ľuďom s postihnutím.

Symbolom podujatia bol „Strom hojnosti“, obraz, ktorý špeciálne pre veľtrh namaľoval Fero Guldan. Plagát, ale aj bezpočet obdobných symbolov v celých dejinách ľudstva je o hranici medzi tými, čo môžu a majú, a tými, čo príležitosť ani hojnosť nemajú... Preto je na plagáte akoby paradox. Z hojnej polovice stromu padajú ľudské dary pod prázdnu polovicu stromu, na pôdu tých, čo to potrebujú,“ charakterizoval svoje dielo Fero Guldan.

Organizátori z Fóra kresťanských inštitúcií do programu Veľtrhu zaradili aj kultúrno-spoločenský program. V následnom príhovore Peter Zsapka, zastupujúci Komisiu Európskej únie na Slovensku, vyzdvihol fakt, že

hoci zástupcovia pomáhajúcich organizácií sa nedostávajú do pozornosti verejnosti ako mediálne celebrity, patria k osobnostiam, ktorým má patriť úcta a vďačnosť celej spoločnosti. Bratislavský eparcha Peter Rusnák na príklade príbehu neznámeho filozofa, ktorý svojich žiakov naučil, že deň začína vtedy, keď stretneš človeka, poprial všetkým, aby boli vždy ľuďmi, ktorí prinášajú druhým nádej. Podujatie spestril svojim vystúpením slovenský Bocceli Maroš Bango, hudobno-spevácke zoskupenie Experiment 3G ako aj tancujúci vozičkari z TK Danube.

**Jozef Predáč**

## Prezentácia knihy *Vôňa levandule* v Dome Quo Vadis v Bratislave

*Bratislava 18. októbra (TK KBS)* - V utorok 16. októbra sa v Dome Quo Vadis v Bratislave uskutočnila prezentácia knihy Taliana Paola Brosia „Vôňa levandule“ (Príbehy z Medžugoria), ktorú v preklade Dagmar Sabolovej-Princic vydalo Vydavateľstvo LÚČ. Podujatie sa uskutočnilo za účasti autora, prekladateľky a vydavateľstva v osobe Anny Kolkovej.

„Kniha *Vôňa levandule* ma očarila nielen svojou témou, ktorou je cesta do Medžugoria, spojenie cestopisu a objavovania nového teritória, života obyvateľov Bosny a Hercegoviny, ale aj svojím štýlom. Spája v sebe popularnosť cestopisu, s provokáciou investigatívneho novinárstva a kronikárstva, s ktorým Paolo Brosio starostlivo zbiera príbehy ľudí, Talianov, ktorí navštívili Medžugorie. Opisuje ich životné osudy a ako sa zmenil ich život buď obrátením na vieru v Medžugorí alebo prebudením svedomia, nájdením vnútorného pokoja a rovnováhy či telesným uzdravením z ťažkej choroby,“ povedala prekladateľka a zároveň vedúca Katedry talianskeho jazyka a literatúry na KU v Ružomberku Dagmar Sabolová-Princic.

Po príhovore šéfredaktorky Vydavateľstva LÚČ Anny Kolkovej, nasledovalo očakávané svedectvo a príspevok samotného autora Paola Brosia o jeho objavení Medžugoria a o pohnútkach, ktoré ho viedli k napísaniu knihy *Vôňa levandule*, ako aj o iných jeho knihách. Brosio vďaka svojim jedinečným komunikačným schopnostiam dokázal podať publiku svoju životnú skúsenosť takým spôsobom, že napriek takmer trojhodinovému podujatiu zostala sála plná až dokonca. Autor odpovedal aj na otázky o jeho obrátení, angažovanosti v talianskych nadáciách na podporu humanitárnych projektov pre obyvateľov Balkánu či tretieho sveta až po tie, ktoré mierili na jeho žurnalistickú profesiu, skúsenosti s televíziou či jeho ďalšie edičné a novinárske projekty.

Záver patril autogramiáde knihy, ktorú si vďaka Vydavateľstvu LÚČ mohli prítomní zakúpiť priamo na mieste.

**Milan Bariak**

## STRUČNE Z DOMOVA

### Rok viery privítali aj žiaci Spojenej katolíckej školy v Nitre

**NITRA** - Slávnostnou bohoslužbou 11. októbra 2012 privítali Rok viery žiaci a študenti Spojenej katolíckej školy v Nitre. Svätá omša bola vyvrcholením intenzívnych duchovných príprav, ktoré sa začali adoráciou za kňazov v utorok 9. októbra. Spoločnou pešou púťou z centra Nitry do kostola sv. Gorazda v Nitre - Klokočine si vo štvrtok pripomenuli Ježišove slová „Ja som cesta, pravda a život!“. Svätou omšou, ktorej sa zúčastnilo viac ako 800 detí a mladých, slávnostne vstúpili do roku, počas ktorého sa budú snažiť spolu s celou Cirkvou obnoviť svoj vzťah s Bohom. Počas homílie hlavného celebranta, emeritného biskupa Trnavskej arcidiecézy Mons. Dominika Tótha, sa zamysleli nad významom a dôležitosťou viery, ktorú dostali ako veľký dar od svojich rodičov.

**Blažena Križová**

### 55. púť radosti v Pavlovciach nad Uhom

**PAVLOVCE NAD UHOM** - „Vyše 400 mladým sa zišlo 14. októbra na 55. púti radosti v Pavlovciach nad Uhom. Pozvanie prihovoriť sa mladým prijal aj kňaz Marek Iskra, riaditeľ Diecézneho pastoračného centra pre rodinu v Banskej Bystrici. Rozprával aj o tom, že viera a láska sa navzájom potrebujú.

Po putovaní k hrobu Anky Kolesárovej, nasledovala slávnostná svätá omša, celebrowaná arcibiskupom Mons. Bernardom Boberom. Arcibiskup vyzýval mladých, aby sa v roku viery viac zamýšľali nad tým, ako a v čo veria, a svoju vieru odovzdávali ďalej. Sobota vyvrcholila tromi svedectvami o kráse nevinnosti a čnosti čistoty prežívanej s Bohom a o duchovnom povolání. Hneď nato nasledovala moderovaná adorácia, počas ktorej mladí odovzdávali Bohu svoje túžby a životy. V nedeľu boli pozvaní o. Mariánom Kašajom z UPC Prešov k tomu, aby objavovali krásu otcovstva v rodinách a v Bohu.

**Euboš Laškoty**

### Veriaci z troch farností spod Tatier z Východnej, Važca a Štrby na Velehrade

**VELEHRAD** - Na začiatku Roku viery a v Roku sv. Cyrila a Metoda putovali veriaci z troch farností spod Tatier - z Východnej, Važca a Štrby - na Velehrad. Spolu so svojimi duchovnými otcami Alojzom Chmelárom, Stanislavom Misálom a Cyrilom Hamrákom slávil svätú omšu v bazilike sv. Cyrila a Metoda. Putovanie zakončili na Svatom Kopečku spoločnou modlitbou Korunky k Božiemu milosrdenstvu.

**Marek Uličný**

### 70 detí z Višňového na púti po stopách bl. pápeža Jána Pavla II.

**VIŠŇOVÉ** - Z Višňového putovalo v pondelok približne 70 detí po stopách blahoslaveného pápeža Jána Pavla II. Výlet bol pre nich odmenou za ich pravidelnú účasť na vlnajších ranných rorátnych svätých omšiach. Prvou zastávkou pre pútnikov boli Wadowice. Po krátkej zastávke v Dinoparku pokračovali púťou na Zebrzydovskú Kalváriu a výlet ukončili v Bazilike Božieho milosrdenstva v Krakove.

**Janka Šusteková**

### Farníci z Dekanátu Žilina putovali na Velehrad a Svatý Hostýn

**ŽILINA** - Na začiatku Roka viery a v prebiehajúcom Roku sv. Cyrila a Metoda sa 13. októbra okolo 650 farníkov z Dekanátu Žilina vydalo v 13 autobusoch na Velehrad a Svatý Hostýn. Slávnostnú svätú omšu v Bazilike Nanebovzatia Panny Márie a sv. Cyrila a Metoda celebraval žilinský dekan Richard Folučka a koncebrovali kňazi z jednotlivých farností dekanátu. Popoludní sa presunuli na ďalšie významné pútnické miesto na Morave - na Svatý Hostýn.

**Peter Holbička**

### V Bratislave otvorili výstava Starnutie doma a vo svete

**BRATISLAVA** - (Aktívne) starnutie vo svete je témou výstavy fotografií, ktorú otvorili v pondelok v centre hlavného mesta. Štyria fotografi - Michal Fulier, Andrej Lojan, Laco Maďar a Matúš Zajac - na fotografiách zachytili starnutie doma a vo svete. Prehliadka, ktorú otvorila Slovenská katolícka charita (SKCH), potrvá do polovice novembra.

**Lukáš Melicher**

### Petržalské družstvo víťazom Martin cupu v Bratislavskej arcidiecéze

**Bratislava** - Víťazom druhého ročníka diecézneho futsalového turnaja Martin cup 2012, ktorý sa uskutočnil v sobotu 13. októbra v športovej hale PKO v Bratislave, sa stalo družstvo z Petržalky. Uspelo spomedzi desiatich kolektívov. Víťaz postupuje do celoslovenského turnaja o Putovný pohár predsedu Konferencie biskupov Slovenska (KBS).

**Marian Meňuš**

### Dekanátne kolá futsalového turnaja v Spišskej diecéze

**VAŽEC** - V dekanátnych kolách futsalového turnaja o postup na finálový turnaj do Levoče bojovalo takmer 500 mladých. Spomedzi nich nakoniec uspelo desať najlepších tímov. Tie sa stretnú 31. októbra v súboji o postup na celoslovenské kolo o pohár predsedu KBS.

**Marek Uličný**